

WANDELEN

Waterschap
De Dommel

RONDJE DAL VAN DE BEERZE

SPOORDONK, LENGTE 15 KM

Wandelroute Dal van de Beerze

Tussen Oisterwijk en Oirschot ligt een aantrekkelijk stukje Brabants platteland. Een oud cultuurland van kleine weilanden, doorsneden door dijkes met eiken begroeid en rijen iele populieren. Verscholen tussen het groen liggen kleine buurtschappen met oude langgevelboerderijen. Het is een landschap dat doet denken aan een tijd zonder machines en kunstmest, een tijd van trekpaarden en watermolens.

Midden door dit gebied stroomt het riviertje de Beerze. Tot eind vorige eeuw was dit een rechte, tussen kades ingeklemde bak water waar weinig aan te beleven viel. Daar is sindsdien verandering in gekomen. Rivierkronkels, moeraszones, vistrappen, zandige oeverlanden en overstromingsvlakten hebben het Beerzedal tot een groen lint omgetoverd, aantrekkelijk voor natuur en wandelaars. De beek is een belangrijke verbindingszone tussen landgoed Baest en de natuurgebieden Kampina en De Mortelen.

U wandelt vanaf de kerk in Spoordonk over kleine weggetjes naar het buurtschap Polsdonken. Vanaf daar loopt de route over zandwegen en dijkes tussen weilanden, akkers en kleine stukken bos richting het Beerzedal. U passeert de schrale graslanden van het Banisveld, een stukje bos en hei in de Kampina, het Winkelsven, de moerasbossen van de Logtse Velden en grazende runderen in het overstromingsmoeras ten zuiden van de Logtse Baan. Langs de kronkelige oevers van de Beerze loopt u terug naar Spoordonk waar u een bezoekje kunt brengen aan de Spoordonkse watermolen.

Ron Schippers, ecopix.nl

Praktische informatie

Rondwandeling

Rondwandeling vanuit Spoordonk door een aantrekkelijk stukje Brabants platteland. Afwisselend kleine weggetjes en zandpaden. U komt langs veel natuur: het Banisveld, de Kampina en de Logtse Velden. Verder passeert u onder meer twee vispassages en een watermolen.

Toegankelijkheid

Langs de Beerze kunnen sommige routedelen wat drassig zijn. Honden zijn aangelijnd toegestaan.

Lengte

15 km, inkorten niet mogelijk.

Start- en eindpunt van de route

Spoordonk, voor de kerk in de Bernadettestraat.

Parkeren

Rond het park voor de kerk in de Bernadettestraat.

Bereikbaarheid startpunt met OV

Vanaf station Tilburg bus 141 naar Best, vanaf station Best bus 141 naar Tilburg, halte Bernadettestraat in Spoordonk, www.g2920v.nl.

Eten en drinken

Spoordonk, Spoordonkse Watermolen, www.spoordonksewatermolen.nl.

Openbaar vervoer onderweg

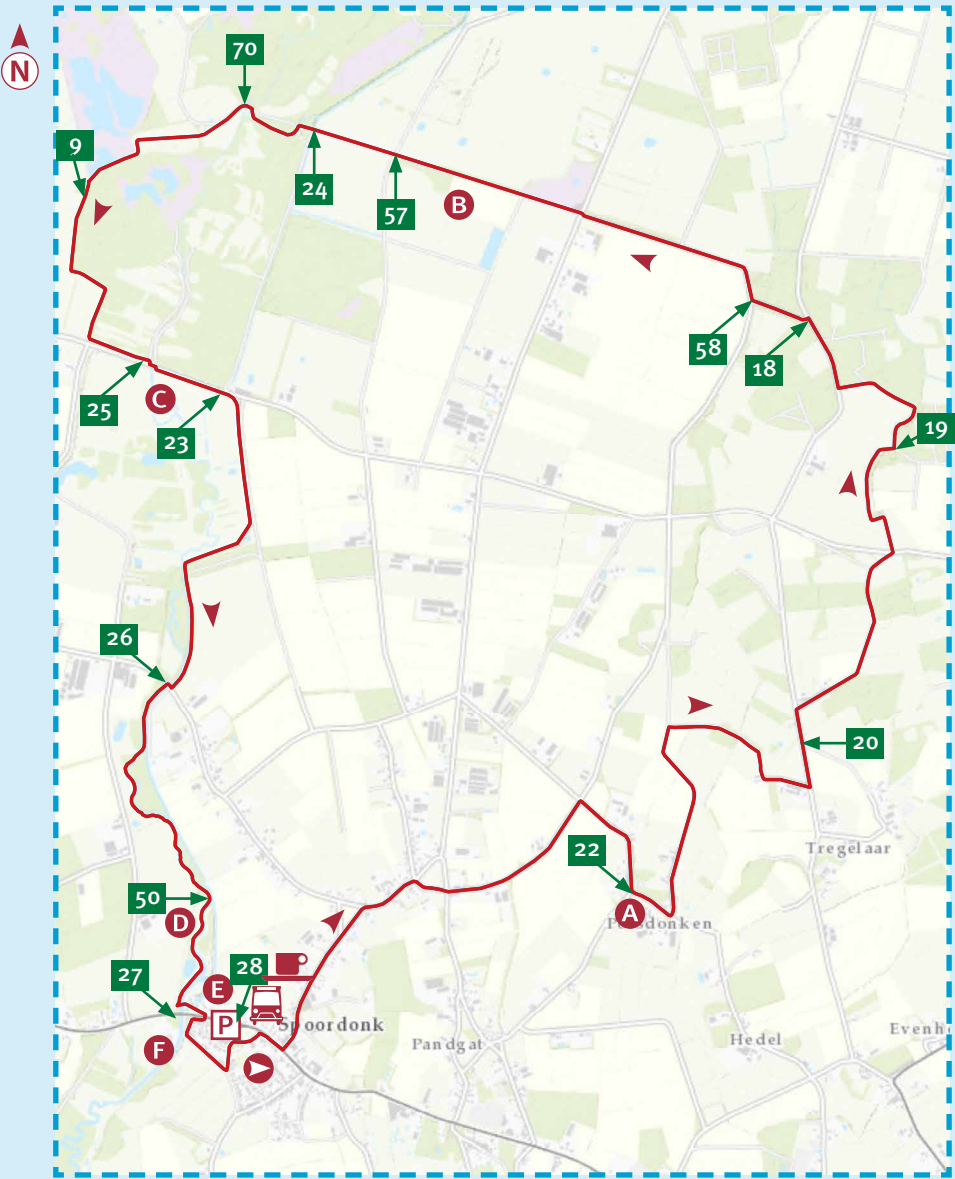
Geen.

Wandelknooppunten

Deze route maakt gebruik van het Brabants netwerk van wandelknooppunten. In de beschrijving en op de kaart ziet u de knooppuntnummers. Op een knooppunt kiest u de richting met het juiste knooppuntnummer. Tussen de knooppunten ziet u gele pijlen in een groen vlak. Af en toe wijkt de route van het netwerk af.

Wandelroute

lengte 15 km

Topografische ondergrond (c) Topografische Dienst Kadaster

1 km

Kijkpunten

A Polsdonken

De omgeving van Spoordonk ademt nog de sfeer van het traditionele Brabantse platteland. Zo kunt u in het buurtschap Polsdonken een aantal fraaie langgevelboerderijen bewonderen. In dit type boerderij zijn woning, stal, schuur en dorsvloer onder één dak gebouwd. De toegangsdeuren tot al deze ruimtes zijn traditioneel naast elkaar in de lange gevel aangebracht. Vandaar de naam. Sommige boerderijen zijn van generatie op generatie doorgegeven. Vroeger waren het echte gemengde bedrijven met koeien, varkens, kippen, akkerbouw en fruitbomen. Tegenwoordig zijn ze vaak gespecialiseerd.

B Rietvelden als zuiveringsmoeras

Ten noorden van de Brinksdijk ligt natuurgebied Banisveld. De oorspronkelijke voedselrijke bovengrond is hier afgegraven. Hierdoor kwamen de plantensoorten die van schrale grond houden weer tot ontwikkeling. Het water dat door het moeras stroomt is afkomstig van het verderop gelegen landbouwgebied. Om te voorkomen dat het water met meststoffen door Banisveld stroomt, heeft Waterschap De Dommel een zuiveringsmoeras van rietvelden aangelegd: het Scheiendsven. Het aangeplante riet filtert de nitraten en fosfaten uit het water. Dit voorkomt de groei van algemene plantensoorten in Banisveld, zodat zeldzamere soorten als guichelheil, klokjesgentiaan en moerashertshooi meer kans krijgen.

Routebeschrijving

Spoordonk – Polsdonken

Staande voor kerk (met rug naar kerk toe) **RA** Bernadettestraat. Aan het eind **RA**, Spoordonkseweg. Na 100 meter **LA** weg oversteken, langs **P-22644** Broekstraat inlopen ri Boxtel. Op driesprong **RD**. Bij **P-22643** **RA**, Nieuwendijk. Op kruising **RA**, Pandgat. Na 25 meter op driesprong **LA**. Op kruising **RD**, 't Ven. Op volgende kruising **RA**, Krukkerd. Op driesprong bij **kp 22** **LA**, Polsdonken ri **kp 21**.

Polsdonken – Steenrijt

Eerste straat **LA**, Priemsteeg. Na huisnummer 4 **RD** zandweg volgen. Bij paal **kp 21** **RA** ri **kp 20**. Na 300 meter waterloop oversteken. Bij boerderij **LA**, asfaltweg. Aan het eind op asfaltweg **LA**. Op splitsing bij **kp 20** **RD** ri **kp 19**. Na passeren hoogspanningsleiding eerste weg **RA**, Vinkendonken. Bij huisnummer 1 **RD** zandweg langs bosrand volgen. Na 500 meter op driesprong **RD**.

Steenrijt – Banisveld

Bij **kp 19** asfaltweg oversteken en **RD** onverhard pad ri **kp 18** langs bordje van Brabants Landschap. Pad met haakse bocht naar **L** en naar **R** volgen. Op driesprong **LA**. Op volgende driesprong **RD**. Aan het eind op asfaltweg **RA**. Na 300 meter bij **kp 18** **LA** ri **kp 58**. Aan het eind op driesprong **RA**. Na 150 meter bocht naar **L** volgen, Brinksdijk. Op splitsing bij **kp 58** **RD** ri **kp 57**. Op kruising **RD**, Brinksdijk is vanaf hier onverhard.

C Overstromingsvlakte Viermannekesbrug

Tussen de Viermannekesbrug en de Kampina is een 170 hectare grote overstromingsvlakte gecreëerd. Het water van de Beerze wordt hier langer vastgehouden, waardoor de afvoer vertraagt en wateroverlast benedenstrooms afneemt. Het deel tussen de Brinksdijk en de Logtse Baan overstroomt gemiddeld één keer per jaar. Het is een moerasbos geworden. De grasvlakte ten zuiden van de Logtse Baan staat ongeveer honderd dagen per jaar onder water. Het overstromingsgebied heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een aantrekkelijk vogelgebied. De twee gebieden kunnen gezamenlijk zo'n 1,2 miljard liter water opvangen. In noodgevalen kan ook een deel van het gebied Smalbroeken bij de Kampina blank worden gezet, waardoor het vastgehouden watervolume oploopt tot 1,7 miljard liter.

D Beekherstel Beerze

Vroeger kon de Beerze haar eigen, bochtige weg zoeken, maar in de jaren '60 van de vorige eeuw kwam daar verandering in en werd de beek rechtgetrokken voor landbouw. Dat ging ten koste van de natuur. Waterschap De Dommel heeft de Beerze haar natuurlijke meanders teruggeven. Hierdoor hebben kenmerkende planten, vogels, insecten en zoogdieren het Beerzedal weer als leefgebied herontdekt. Om de vissen een handje te helpen zijn er verschillende vispassages aangelegd. Zoals de vispassage ten noorden van Spoordonk, waardoor vissen de Spoordonkse Watermolen kunnen passeren. Naast de vistrap is er een plek (een overlaat) van 8 meter breed. Bij hoogwater kan hier tijdelijk water 'geparkeerd' worden.

Spoordonkse watermolen

Banisveld – Dal van de Beerze

Na 750 meter op kruising **RA** veerooster over en bij **kp 57 RD** Brinksdijk blijven volgen ri **kp 24**. Bruggetje oversteken en bij **kp 24 RD** ri **kp 70**. Net voorbij stuw **LA**, grasdijkje langs sloot. Aan het eind **LA**, onverhard pad. Een bruggetje met stuw oversteken. Net na volgend bruggetje (over de Beerze) hek door en natuurgebied Kampina van Natuurmonumenten inlopen. Op driesprong bij **kp 70 RD** grasdijkje ri **kp 9** volgen. Na 250 meter klaphekje door en direct **LA** dijkje blijven volgen. Op driesprong bij **kp 9 LA** grasdijk ri **kp 25**. Pad met haakse bocht naar **L** en naar **R** volgen. Na een bocht naar **L**, pad op dijkje blijven volgen, parallel aan weg.

Dal van de Beerze – Viermannekesbrug

Bij **kp 25 RD** bruggetje oversteken ri **kp 23**. Direct na brug **RA**, klaphek door en natuurgebied 'Dal van de Beerze' van Natuurmonumenten inlopen. Direct na klaphek **LA** op hoger dijkje blijven lopen. Na 300 m klaphek aan linkerhand passeren (**kp 23**). Dijkje met twee bochten naar **R** om moerassige Dal van de Beerze heen volgen. Vlak voordat pad bij de Beerze uitkomt **LA** klaphek door en pad langs beek volgen. Na 500 meter bij **kp 26 RA** Viermannekesbrug over ri **kp 50** en **kp 8**.

E Spoordonkse Watermolen

Sinds 1320 werd er gesproken over een watermolen aan de rivier de Beerze. De molen hoorde bij kasteel Ten Bergh dat even verder naar het zuiden lag. De eerste molen was van hout gemaakt. In 1868 zijn er stenen muren omheen gezet. De molen diende voor het malen van graan en het persen van olierijke zaden. Ook nu kunt u er meel kopen. Het verschil in waterpeil voor en na het molenrad bedraagt bijna twee meter.

F Voormalig Huis ten Bergh

De boerderij (Huis ten Bergh) aan de andere oever van de Beerze is het enige overblijfsel van kasteel ten Bergh dat hier sinds de Middeleeuwen stond. Het kasteel werd in de 18e eeuw gesloopt. De dijk die hier langs de Beerze ligt, is in 2016 verstevigd en ingezaaid met een bloemrijk zaadmengsel. In het voorjaar en de zomer kunt u genieten van een fleurige dijk.

Viermannekesbrug – Spoordonk

Direct na brug bij **kp 26 LA** ri **kp 50**, pad langs de Beerze volgen. Na 400 meter over houten bruggetje **L** aanhouden. Onder hoogspanningsleiding doorlopen. Ter hoogte van bruggetje bij **kp 50 RD** graspad volgen ri **kp 27**. Vistrappen in Beerze passeren. Aan het eind van het pad **LA** fietsbrug over. Langs Spoordonkse Watermolen lopen. Even voorbij infopaneel Wandelnetwerk Het Groene Woud verkeersweg oversteken en voor huisnummer 115 **RA**. Aan het eind **LA**, Ten Bergh. Voor brug **LA**, Beerseveld. Na 250 meter **LA**, Bernadettestraat. Doorlopen tot voor de kerk.

Boerderij Huis ten Bergh

